

L. Suchomłynow

Działalność Centrum Języka i Kultury Polskiej w Berdiańsku

Centrum Języka i Kultury Polskiej jest jednostką strukturalną Katedry Filologii Słowiańskiej Uniwersytetu Managementu i Biznesu w Berdiańsku. Centrum zostało założone, w roku 2004, przez władze Uniwersytetu i Zarząd Główny Polskiego Kulturalno-Oświatowego Towarzystwa „Odrodzenie” w Berdiańsku ze względu na znaczne zainteresowanie kulturą polską ze strony studentów tej uczelni oraz przedstawicieli środowiska polonijnego. Warto wspomnieć, że do uruchomienia zajęć z języka polskiego jako drugiego języka obcego na pięciu wydziałach uczelni, w tym Polsko-Ukraińskiego Społeczno-Gospodarczego, doszło jeszcze w roku 1998.

Zgodnie z przyjętymi zasadami podstawowe cele Centrum zawarte w statucie to:

- *organizowanie, prowadzenie zajęć z języka, literatury, kultury i historii polskiej dla studentów Uniwersytetu Managementu i Biznesu w Berdiańsku i miejscowej Polonii;*
- *organizowanie i prowadzenie konferencji, sympozjów, kongresów, badań naukowych i innych przedsięwzięć o charakterze naukowo-oświatowym sprzyjających popularyzacji wiedzy o Polsce, jej kulturze, nauce i sztuce;*
- *zachęcanie naukowców pochodzenia polskiego i wszystkich zainteresowanych do działalności na rzecz odrodzenia polskiej myśli naukowej na terenie Ukrainy; popularyzacja osiągnięć polskich i polonijnych uczonych;*
- *przygotowanie prac magisterskich, doktorskich i habilitacyjnych o tematyce polskiej;*
- *wydawanie zbiorów prac naukowych i materiałów pokonferencyjnych;*
- *nawiązywanie i współpraca z polskimi organizacjami i ośrodkami edukacyjnymi na w? Ukrainie i w Polsce w celu prowadzenia wspólnej działalności.*

Zadaniem Centrum jest nie tylko zapoznawanie młodzieży akademickiej z historią, kulturą polską i nauką języka polskiego, ale też znacznie szerszej pojęta edukacja. Kadra szkoły, w oparciu o wieloletnie doświadczenie w pracy dydaktycznej, dąży do zmotywowania młodzieży do nauki w szerokim tego słowa znaczeniu oraz do osiągania sukcesów. Dzięki połączeniu najlepszych cech standardów edukacji rodzimej i światowej, studenci otrzymują szerszą edukację oraz dodatkowe wartości, które zwiększą ich szanse na lepszą przyszłość. Połączenie najlepszych elementów różnych systemów daje znakomite i widoczne efekty. Ważną rolę dopełniającą spełniają wybrane elementy polskiego standardu edukacji w zakresie metodyki nauczania.

Kadrę nauczycielską tworzą wykwalifikowani lektorzy po studiach lingwistycznych. Stwarza to Uczelni warunki do podnoszenia poziomu kształcenia studentów i optymalizowania jej pracy. Kadra Centrum składa się z trzech doktorów i dwóch magistrów, którzy systematycznie doskonalą swoje umiejętności zawodowe na Uniwersytetach Warszawy, Krakowa, Poznania, Rzeszowa, Lublina, Katowic i Kijowa. Obok nauczycieli akademickich zatrudnionych na umowę o pracę, Centrum systematycznie zaprasza z wykładami gościnnymi naukowców i specjalistów z Polski.

Oprócz działalności dydaktycznej - kadra prowadzi również działalność naukową. Centrum jest współorganizatorem konferencji i paneli naukowych, a także bierze czynny udział w badaniach, prowadzonych wspólnie z wiodącymi placówkami naukowymi w Polsce i na Ukrainie, czego przykładem jest między innymi ścisła współpraca z Instytutem Sławistyki Polskiej Akademii Nauk i Katedrą Polonistyki na Uniwersytecie Narodowym im. Tarasa Szewczenki w Kijowie, a także liczne naukowe przedsięwzięcia i publikacje w wydawane na Ukrainie i w Polsce. Jej dorobkiem naukowym jest m.in. ponad trzydzieści artykułów, w tym wydawnictw książkowych (co stanowi ponad 70 ark. wyd.). Na szczególną uwagę zasługują następujące wydania:

1. *R. Korsowiecka, L. Suchomłynow, Rosyjsko-polsko-ukraiński słownik leksyki biznesu, Donieck 2006.* Słownik ten to rodzaj leksykonu społeczno-gospodarczego z krótkimi definicjami, dużą ilością znaczeń i wyrazów pochodnych, które nie wymagają samodzielnych definicji. Szczególną uwagę zwrócono na aktualność słownictwa fachowego: z dziedziny ekonomii, prawa, polityki i informatyki. W Słowniku uwzględniono liczne neologizmy oraz zapożyczenia z języka angielskiego. Można powiedzieć, że jest to „słownik podręczny”, dostarczający podstawowych informacji, do których dzięki niemu można szybko dotrzeć.
2. *L. Suchomłynow, Polsko-ukraińskie pogranicze kulturowe w prozie Jarosława Iwaszkiewicza (topika i funkcjonalność), Donieck 2006.* Twórczość autora Sławy i chwały jest przedmiotem badań wielu naukowców Rosji, Ukrainy, Szwajcarii i innych państwach, natomiast w literaturoznawstwie brak gruntownych prac, poświęconych problemowi: Ukraina i Iwaszkiewicz. Historycy literatury w fundamentalnych opracowaniach o życiu, artyzmie czy estetyce tego autora tylko epizodycznie uwzględniali kwestię ukraińskości „przybysza ze Wschodu”. Ta monografia pozwoli sprecyzować i ocenić rolę Ukrainy jako źródła twórczej inspiracji.
3. *L. Antoszkina, H. Krasowska, P. Syheda, L. Suchomłynow, Socjolingwistyka, Donieck 2007.* Jest to praca zbiorowa, przygotowana wspólnie z pracownikami Instytutu Sławistyki Polskiej Akademii Nauk, która jawi sobą syntezę europejskiej, polskiej, ukraińskiej i rosyjskiej myśli naukowej w tej dziedzinie. Dlatego jest to pierwsze tego typu wydanie.

4. L. Suchomłynow, *Pogranicza kultur. Nowe spojrzenie na stary problem*, Donieck 2008. Rozprawa jest poświęcona zagadnieniom pograniczności, wielokulturowości a także heterogeniczności kultury polskiej. Autor analizuje penetrację kulturową i interferencję językową na pograniczach polsko-ukraińskim, polsko-tureckim i polsko-rumuńskim w kontekście binarnych dychtomii centrum-peryferie, swój-obcy.

W roku 2005 Centrum przeprowadziło Konferencję naukową pt. „*Współczesne problemy filologii i kultury słowiańskiej*”, w której wzięli udział naukowcy z całej Ukrainy i polskich uczelni.

W latach następnych wspólnie z Instytutem Sławistyki Polskiej Akademii Nauk, Jagiellońskim i Rzeszowskim Uniwersytetami zostały zorganizowane panele poświęcone mechanizmom funkcjonowania polsko-ukraińskiego pogranicza kulturowego.

Środowisko studenckie i naukowe w Berdiańsku korzysta również z możliwości stwarzanych przez państwo polskie. Współdziałanie z miejscowym Towarzystwem Polaków i Departamentem ds. Współpracy z Zagranicą Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego pozwala na wysyłanie każdego roku na polskie uczelnie studentów i młodzież pochodzenia polskiego. Tematyka tych wyjazdów jest zawsze zbliżona do siebie. Zazwyczaj realizowane na nich są zajęcia dotyczące europejskiego dziedzictwa kulturowego, sztuki polskiej, współczesnej kultury i literatury polskiej. Pracownicy Centrum odbywają indywidualne staże naukowo-dydaktyczne.

Centrum, które mieści się w dwóch dużych salach, jest wyposażone w sprzęt audiowizualny, zestaw satelitarny, posiada ksero, cztery zestawy komputerowe, laptop etc. Właśnie tu dzięki Konsulatowi RP w Charkowie powstaje pierwsza polska biblioteka na Ukrainie Wschodniej, która jest atutem i rękojmią skuteczności Centrum. Biblioteka należy do systemu biblioteczno-informacyjnego Uniwersytetu. Powstała i prowadzi swoją działalność głównie dla realizacji potrzeb dydaktycznych i naukowych Centrum, w miarę możliwości udostępniając swoje zbiory również innym użytkownikom. Zbiory Biblioteki, kształtowane zgodnie z profilem jednostki nadrzędnej, obejmują głównie: literaturę naukową dotyczącą językoznawstwa, bogaty zbiór podręczników do nauki języka polskiego jako obcego, w tym również materiały na nośnikach elektronicznych, polską literaturę piękną wraz z opracowaniami, materiały dotyczące polskiej kultury, sztuki, historii, geografii i emigracji, liczne pozycje o treści ogólnoinformacyjnej, takie jak m.in. słowniki rzeczowe i językowe, encyklopedie, bibliografie lub informatory biograficzne, mapy ścienne – historyczne i geograficzne, odrębny zbiór filmów polskich i Polski dotyczących na kasetach VIDEO i płytach DVD. Księgozbiór Centrum liczy obecnie ok. 5000 woluminów.

Wszechstronnie wspierany przez Senat RP, Fundację Pomoc Polakom na Wschodzie, Stowarzyszenie Wspólnota Polska oraz Fundację Semper Polonia Centrum Języka i Kultury Polskiej Uniwersytetu Managementu i Biznesu staje się prężnym polonistycznym ośrodkiem naukowo-dydaktycznym w regionie.

Dyrektor Centrum Języka i Kultury Polskiej
Kierownik Katedry filologii Słowiańskiej
Doc. dr Lech Aleksy Suchomłynow